

Ny eksamensbekendtgørelse for HD

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser (Uddannelsesministeriet) har i juni 2012 udstedt en ny bekendtgørelse om prøver og eksamen for erhvervsrettede videregående uddannelser (herunder HD) i form af

- **Bekendtgørelse nr. 714 af 27. juni 2012 om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser**

Bekendtgørelsen administreres af Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte (VUS) under Uddannelsesministeriet (FIVU).

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. september 2012.

Bekendtgørelsen har på CBS alene gyldighed for HD-studierne.

Bekendtgørelsen vil blive indlagt i SAR. Desuden indlægges VUS' følge-skrivelse af xx. juni 2012 (hvis vi kan få den fremskaffet!).

I forbindelse med dannelsen af den nye regering i december 2012, blev der gennemført en række ressortomlægninger mellem ministerierne, hvorved bl.a. en række videregående uddannelser (inkl. diplomuddannelserne herunder HD) blev overført fra det daværende undervisningsministerium (nu: Ministeriet for Børn og Undervisning) til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (Videnskabsministeriet), der samtidig skiftede navn til Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelse (Uddannelsesministeriet).

Til at administrere disse uddannelser er der oprettet en ny styrelse: Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte (VUS) og altså nu udstedt en ny bekendtgørelse om prøver og eksamen i disse erhvervsrettede *videregående* uddannelser.

HD-uddannelsen har hidtil været omfattet af Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 1016 af 24. august 2010 om prøver og eksamen i erhvervsrettede uddannelser. Denne bekendtgørelse forbliver i kraft, men gælder fremover kun for de uddannelser, der fortsat hører under Ministeriet for Børn og Undervisning, og har derfor ikke længere betydning for uddannelser på CBS.

I det følgende gennemgås alle betydende ændringer i den nye bekendtgørelse i forhold til den hidtil gældende:

1. Genindførelse af mulighed for gruppeprøver (§ 10 og § 11)

Hovedformålet med at udstede en ny bekendtgørelse, har været at genindføre muligheden for gruppeprøver.

Efter de hidtil gældende regler skal alle prøver være individuelle, og hvis et skriftligt produkt er udarbejdet af en gruppe, skal det være individualiseret uanset om det indgår i bedømmelsen ved en efterfølgende individuel, mundtlig prøve.

Solbjerg Plads 3
2000 Frederiksberg

Tlf.: 3815 3815
Fax: 3815 2015
www.cbs.dk

3. september 2012

TWH

Thomas Werner Hansen
Chefkonsulent
Dir. tlf.: 3815 2677
twh.edu@cbs.dk

Efter de nye regler er der ikke længere krav om, at et skriftligt produkt, der er udarbejdet i grupper, skal være individualiseret, hvis det indgår i bedømmelsen ved en efterfølgende mundtlig prøve, og den mundtlige prøve kan afholdes som en gruppeprøve, hvor samtlige gruppemedlemmer eksamineres under et. Der skal dog fortsat foretages en individuel bedømmelse af de enkelte studerendes præstation og gives individuelle karakterer.

De nye bestemmelser lyder i deres helhed:

§ 10. Det fastsættes i studieordningen ud fra faglige hensyn, om en prøve tilrettelægges som en individuel prøve eller en gruppeprøve. Når en prøve tilrettelægges som en gruppeprøve, fastsættes samtidig, hvor mange studerende der højst kan deltage i den enkelte gruppeprøve, og om den studerende i stedet kan vælge en individuel prøve.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer.

§ 11. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 2. Ved tilrettelæggelse af en mundtlig gruppeprøve skal det sikres, at den tid, der er afsat til prøven, tilpasses antallet af studerende, der deltager i prøven.

Stk. 3. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan der kun gives en selvstændig bedømmelse, hvis den enkelte studerendes bidrag kan konstateres. Der fastsættes krav om individualiseringen i studieordningen.

Stk. 4. Når der ikke skal gives en selvstændig bedømmelse for en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, kan opgavebesvarelsen indgå i bedømmelsen ved en efterfølgende mundtlig prøve."

I forhold til det udkast til bekendtgørelse, der var til høring på institutionerne, har ministeriet frafaldet kravet om, at det skal fremgå af eksamensbeviset, om den enkelte prøve er aflagt som gruppeprøve eller som individuel prøve.

Det følger af bestemmelserne, at det er op til institutionerne selv at fastsætte

- loft over antallet af gruppeprøver
- loft over antallet af deltagere i en gruppeprøve
- om den studerende skal have ret til at vælge en individuel prøve i stedet.

Uddannelsesdekanen har i brev af 9. maj 2012 om 'Genindførelse af mulighed for gruppeprøver' fastsat nogle rammebetingelser for studienævnenes udmøntning af § 10 og 11 i bekendtgørelsen. Disse gengives i boksen nedenfor.

Antallet af gruppeprøver

Der fastsættes ikke fra centralt hold noget loft over antallet af gruppeprøver. Men det forventes at studienævnene fastsætter prøveformerne under skyldig hensyntagen til bestemmelserne i bekendtgørelsens § 3 og § 9, og derved sikrer

- at der på uddannelsen anvendes en passende variation af forskellige prøveformer og
- at prøveformen i et givet fag er tilpasset fagets indhold og læringsmål.

Desuden henstilles det, at man undgår gruppeprøver ved rene skriftlige prøver baseret på opgaver med beskedent sideomfang, da det i disse tilfælde er vanskeligt at leve op til kravene om individualisering og individuel bedømmelse, jf. § 11, stk. 3.

Gruppestørrelse mv.

En gruppe må ikke overstige et antal på 5 studerende.

Afgangsprojekter må dog højst skrives af 2 studerende i fællesskab. Hvor forholdene kan begrunde det, kan studienævnet dog tillade at de skrives af 3 studerende i fællesskab.

Det er studienævnets ansvar at den tid, der er afsat til eksamination (eksklusiv votering) er tiltrækkelig til, at der med sikkerhed kan foretages en individuel bedømmelse af hver enkelt studerende i gruppen, jf. § 11, stk. 2. Den afsatte eksaminationstid skal angives i eksamensbestemmelserne for prøven.

Mulighed for individuel prøve

Ved prøver, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøver, skal en studerende have mulighed for i stedet at gå til individuel prøve, medmindre det fremgår af læringsmålene for prøven, at man ved prøven skal vurdere de studerendes evne til at samarbejde.

Der vil derfor blive indsat følgende generelle bestemmelse i studieordninger, således at det eksplicit skal fastsættes i eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve, hvis bestemmelsen ikke gælder for denne:

”Ved en prøve, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøve, har en studerende mulighed for i stedet at erlægge prøven som en individuel prøve, med mindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve. Hvor den pågældende prøve omfatter både en skriftlig og en mundtlig del, erlægges begge dele som individuel prøve, såfremt begge elementer indgår i prøven.”

Som det fremgår af den citerede studieordningsbestemmelse, har vi på CBS fastlagt det princip, at hvis en studerende ved en prøve, der efter studieordningen er en gruppeprøve, og hvor der er mulighed for i stedet at vælge en individuel prøve, ønsker at gøre dette, vil alle prøvens elementer skulle aflægges individuelt. Man kan altså ikke skrive et projekt i en gruppe og samtidig vælge at gå til individuel mundtlig prøve. Ikke desto mindre vil der undervejs i et gruppeforløb kunne opstå situationer, der kan bevirke, at det må anses for mest hensigtsmæssigt, hvis en eller flere af gruppens medlemmer går til den efterfølgende mundtlige prøve individuelt. Og da bekendtgørelsen tydeligvis giver mulighed for dette (jf. § 5, stk. 4), vil man være forpligtet til at vurdere, om der foreligger en situation, der kan begrunde en dispensation fra den generelle bestemmelse, hvis en studerende ansøger herom. De studerende må i så fald ikke overvære de øvrige gruppemedlemmers eksamination, jf. § 5, stk. 4.

2. Forudsætninger for aflæggelse af prøve - deltagelsespligt (§ 5, stk. 2)

Der er indsat en ny bestemmelse i § 5, stk. 2, der giver uddannelsesinstitutionen en klar hjemmel til, at det i studieordningen kan fastsættes, at opfyldelse af deltagelsespligt og aflevering af opgaver og projekter m.v. er en forudsætning for deltagelse i en prøve.

Forholdet indgår endvidere i § 4, stk. 2, nr. 4), i opremsningen af, hvilke forhold, der skal være fastsat i studieordningen. Ved en fejl er der dog her henvist til § 5, stk. 3, og ikke til stk. 2!

3. Yderligere prøvoforsøg (§ 6, stk. 3)

Hovedreglen vedrørende antallet af prøvoforsøg er ikke ændret: En studerende har fortsat 3 forsøg, og institutionen kan tillade yderligere forsøg (prøvegange), hvis det er begrundet i usædvanlige forhold.

Men hvor der sidst i bestemmelsen vedrørende usædvanlige forhold tidligere stod: "Manglende studieegnhed er ikke usædvanlige forhold", er dette nu ændret til "I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnhed ikke indgå".

Den ændrede formulering præciserer, at *den dispenserende instans* (studienævnet) ikke må inddrage spørgsmålet om den studerendes studieegnhed i vurderingen af, hvorvidt der foreligger usædvanlige forhold; dvs. at der ikke i vurderingen må inddrages forhold vedrørende den studerendes øvrige studieresultater, som f.eks. det forhold at den studerende (heller ikke) har bestået flere andre prøver, men at den konkrete dispensation skal bedømmes alene ud fra de begrundelser, den studerende anfører. Manglende studieegnhed kan således ikke anvendes til at begrunde et *afslag* på dispensationsansøgningen.

Formuleringen indebærer dog samtidig, at *den studerende* ikke i sin begrundelse for at ønske dispensation kan henvise til sin manglende studieegnhed og at *den dispenserende instans*, derfor heller ikke kan begrunde en evt. dispensation med manglende studieegnhed, dvs. bruge dette som begrundelse for at *imødekomme* ansøgningen.

4. Prøveformer (§ 9, stk. 1-2)

Bestemmelsen om prøveformer er blevet skærpet, således at det fremgår, at uddannelsen skal indeholde en variation af prøveformer, jf. § 9, der lyder:

§ 9. Uddannelsen skal indeholde en variation af prøveformer, der skal afspejle undervisningens indhold og arbejdsformer. Prøveformen skal tilgodese det enkelte fags/fagelements formål og kan fx være mundtlig, skriftlig, praktisk prøve og projektorienteret forløb samt kombinationer af de forskellige prøveformer.

Stk. 2. Med mindre andet er fastsat i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse, fastsættes det i studieordningen, hvilken prøveform der skal anvendes ved den enkelte prøve. [...]

5. Formkrav til besvarelsen - afvisning af opgaver (§ 9, stk. 3)

Der er som § 9, stk. 3, indsat en ny bestemmelse, hvorefter

”Uddannelsesinstitutionen kan afvise en besvarelse, hvis den ikke opfylder de fastsatte formkrav. Hvis besvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et prøvoforsøg, jf. § 6, stk. 3.”

Det fremgår endvidere af § 9, stk. 2, sidste punktum, at eventuelle formkrav til besvarelsen skal fremgå af studieordningen, nærmere bestemt af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøve i kursusbeskrivelsen i kursuskataloget, der fungerer som en del af studieordningen.

Der er således nu skabt hjemmel til at man kan afvise at tage opgaver under bedømmelse, hvis fastsatte formkrav ikke er overholdt. Dette kan f.eks. dreje sig om overskridelse af et fastsat maksimalt sidetal eller at opgaven er affattet på et ikke tilladt sprog.

6. Lyd- og eller billedoptagelser (§ 12, stk. 5)

Efter de hidtidige regler var det tilladt eksaminanden at foretage lydoptagelse af sin egen mundtlige prøve. Dette er nu ikke længere tilladt, jf. § 12, stk. 5, der lyder:

”Stk. 5. Lyd- og/eller billedoptagelser af en prøve er ikke tilladt, medmindre optagelserne indgår som en del af prøvoforløbet. Optagelserne foretages da af uddannelsesinstitutionen.”

7. Prøver i udlandet (§ 19 og § 20)

Bestemmelserne i §§ 19 og 20 om prøver i udlandet er ikke ændret. Dog skal man bemærke, at den hidtidige bestemmelse om, at prøven kan afholdes som videokonference, er fjernet. Dette ændrer dog ikke ved, at dette fortsat er muligt også ved prøver i udlandet, da forholdet er omfattet af den generelle bestemmelse i § 13, stk. 3, der lyder:

”Stk. 3. Uddannelsesinstitutionen kan afholde prøve med mundtlig besvarelse som videokonference eller ved hjælp af andre tekniske foranstaltninger. Uddannelsesinstitutionen skal sikre, at sikkerhedsforanstaltningerne i forbindelse med afholdelse af en sådan prøve svarer til, hvad der almindeligvis gælder for afvikling af prøven. Uddannelsesinstitutionen udpeger eller godkender en tilsynsførende, der skal være hos den studerende under prøven. Eksaminator og censor skal eksaminere og give karakterer efter gældende regler i øvrigt.”

8. Individuel gensidig og gentagen censur (§ 27, stk. 2)

Den hidtidige bestemmelse om, at det ved fordelingen af censorarbejdet skal sikres, at der

- ikke forekommer individuel gensidig censur inden for en periode på 2 år og
- ikke forekommer individuel gentagen censur inden for en periode på 2 år ud over én eksamenstermin, ét semester eller ét halvår

er ændret, og lyder nu (jf. § 27, stk. 2, nr. 3):

”Stk. 2. Ved fordeling af censorarbejdet skal det sikres, medmindre særlige forhold gør sig gældende, at

[...]

3) de samme bedømmere ikke sammen medvirker ved censur inden for en periode på 2 år ud over én eksamenstermin, ét semester eller ét halvår.”

Der er antagelig ikke tilsigtet nogen ændring af realindholdet, men bestemmelsen er dog blevet lidt enklere at forstå.

9. Censors forfald (§ 28)

Der er foretaget en enkelt lempelse i bestemmelserne om vedrørende en censors pludselige forfald, der jf. § 28, lyder:

”§ 28. Ved en censors pludselige forfald og eller lignende, hvor det ikke har været muligt at tilkalde en censor, udpeger uddannelsesinstitutionen en person til censor, som opfylder kravene i § 23 og § 27, stk. 2. Uddannelsesinstitutionen skal hurtigst muligt orientere censorformandskabet om udpegningen.”

Den udpegede censor har hidtil ikke måttet været ansat på den pågældende institution, men dette krav er ikke længere omfattet af henvisningen til § 27, stk. 2 (men står nu i § 27, stk. 1). Institutionen kan derfor fremover godt udpege en person, der er ansat ved institutionen til at træde i stedet for en censor, som får pludseligt forfald. Den pågældende skal dog fortsat opfylde kravene i § 23, der lyder:

”§ 23. En censor skal have

- 1) indgående og aktuelt kendskab til uddannelseselementets forudsætninger, mål og metoder,
- 2) specifik kompetence inden for et eller flere faglige delområder, som indgår i uddannelsen, og
- 3) aktuel viden om uddannelsens anvendelsesmuligheder, herunder kendskab til aftagernes situation og behov.”

10. Omfang af eksterne prøver (§ 32, stk. 4)

Kravet til omfanget af eksterne prøver i § 32, stk. 4, er blevet ændret fra at mindst halvdelen til at mindst en tredjedel af en uddannelse opgjort i ECTS-point skal dokumenteres ved eksterne prøver. Bestemmelsen lyder i sin helhed:

Stk. 4. Prøverne med ekstern bedømmelse skal dække uddannelsens væsentlige områder. Mindst en tredjedel af en uddannelse opgjort i ECTS-point skal for den enkelte studerende dokumenteres ved eksterne prøver, med mindre der i bekendtgørelsen for den enkelte uddannelse er bestemt andet.

På grund af den sidste sætning får ændringen imidlertid ingen betydning for HD-uddannelserne, idet der i HD-bekendtgørelsen konkret er fastsat, hvilke prøver, der skal bedømmes med ekstern censur.